

נר שמואל



לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי י' בטבת תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ט'

1. משנה ב'פאה' - הכותב כל נכסיו לעבדו - יצא בן חורין שאף הוא בכלל הנכסים. כיצד הדין אם שייר קרקע כל שהוא?
 א. ר' מאיר [ת"ק] - לא יצא בן חורין, כיון שהעבד אינו מוזכר שמשוחרר. יתכן ששייר לעצמו גם את העבד עצמו, ורק להחניף נתכוון.
 ב. ר' שמעון - לעולם הוא בן חורין, והאדון שייר לעצמו רק מה שפירש, עד שיאמר כל נכסיי נתונים לפלוני עבדי, חוץ מאחד מריבוא שבהן, שבזה יתכן שאת העבד שייר לעצמו ומחשיבו כאחד מריבוא בנכסיו.
2. רבא פסק לעיל לגבי כותב כל נכסיו לעבדו 'עצמו קנה נכסים לא קנה' - ופליגין דיבורא' מה הקשו עליו ע"פ המשנה הנ"ל?
 כיצד פסק כדעת ר' שמעון, הרי רב נחמן פסק להלכה כר' מאיר [אע"פ שר' יוסי קילס לר"ש].
 [המקור שר' שמעון סובר 'פליגין' - מדבריו 'לעולם' משמע שגם כשלא הזכיר שם הקרקע ששייר, אעפ"כ הוא בן חורין - והרי אמר לו 'כל נכסי' ונדחה - שלהיפך מצינו שרב נחמן כן סובר 'פליגין' -
 בעניין שכיב מרע שכתב כל נכסיו לעבדו והבריא, חוזר בנכסים כדין מתנת שכיב מרע שהבריא, ואינו חוזר בעבד - שהרי יצא עליו שם בן חורין. והטעם שבמשנה פאה פסק כר"מ, אין זה משום 'דלא פליגין', אלא משום שאדון המשייר אינו כורת לגמרי, ובעבד נלמד מאשה שצריך 'כריתות'.
3. גט שהובא בארץ ישראל, אם יש עליו עוררין - יתקיים בחותמיו. בכמה עוררין מדובר?
 א. אין לפרש - אחד, כיון שלכו"ע אין ערער פחות משנים.
 ב. אין לפרש - ערעור שנים מן השוק - שא"כ לעומת המקיימים זה תרי ותרי.
 ג. אלא הבעל מערער.
4. משנה - המביא גט ממדינת הים, ואינו יכול לומר בפ"ג, אם יש עליו עדים - יתקיים בחותמיו. מהו 'אינו יכול'?
 א. אין לפרש - ששלחוהו חרש, כיון שחש"ו אינם כשרין להביא את הגט, שאין בהם דעת.
 ב. אלא - שלחוהו פיקח, ונתחרש קודם שהספיק לומר בפ"ג.
5. ברייתא - בשלשה דרכים שוו גיטי נשים לשיחרורי עבדים. ולר' מאיר ארבעה. אלו הם?
 א. המוליך והמביא גט אשה וגט שחרור - צריכים לומר בפ"ג.
 ב. כל שטר שיש עליו עד כותי - פסול, חוץ מגיטי נשים ושיחרורי עבדים.
 ג. שטרות של ישראלים, העולים בערכאות עכו"ם, אע"פ שחותמיהן עכו"ם - כשירין, דדינא דמלכותא דינא. חוץ מגיטי נשים ושיחרורי עבדים, כיון שעכו"ם אינם בתורת גיטין וקידושין, [אבל על דינין נצטוו].
 ד. ר' מאיר - האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי, הבעל יכול לחזור קודם שנתנו לאשה או לעבד, כיון שזה חוב להם ועדין לא זכו. מדוע הזכירו המנין - לרבנן: 'שלשה' בא לחלוק על ר' מאיר, [כיון שבעבד זכות הוא לו]. לר' מאיר: 'ארבעה' בא להורות הלכה כרשב"ג דלהלן:
6. ברייתא - מה עושים כשהעדים אינם יודעים לקרוא או לחתום?
 א. תנא קמא - קוראים לפניהם וחותמים, ואם אינם יודעים לחתום, מסרטין על הניר צורת שמותם, והם ממלאים בדיו.
 ב. רשב"ג - היתר זה רק בגיטי נשים, כדי שלא תבא לעיגון. אבל שיחרורי עבדים ושאר השטרות, אם אינם יודעין לקרות ולחתום - אין חותמין.
7. האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי, ומת - לא יתנו. תנו מנה לפלוני, ומת - יתנו. מדוע לא הזכירו דין זה ששוה בגיטי נשים ועבדים? כיון שהדין ששטר אינו נוהג לאחר מיתה, הוא אף בשטרי קנין. וכפי ששלח ר"א לגולה משום רבינו: שכיב מרע שאמר כתבו ותנו מנה לפלוני, ומת - אין כותבין ונותנין, שמא לא גמר להקנותו אלא בשטר, ואין שטר לאחר מיתה.
 [דברי הגמרא בסוף העמוד יובאו בדף הבא]